

Πειραιάς, 24/4/2021

ΠΑΣΧΑ ΕΛΛΗΝΙΚΟ!!!

Αγαπημένα μου παιδιά...

Σας γράφω λίγα λόγια για το Πάσχα το ελληνικό και επιθυμώ να τα διαβάσετε με προσοχή για να μην ξεχνάμε τι γιορτάζουμε αυτές τις Άγιες Ημέρες.

Διαβάστε, λοιπόν, σιγά σιγά τα παρακάτω ... αξίζει τον κόπο...

Τι γιορτάζουμε το Πάσχα, τι είναι η Μεγάλη Εβδομάδα, ο Επιτάφιος κ.τ.λ.

Τι συμβολίζουν όλα αυτά; Γιατί βάφουμε αυγά; Γιατί ψήνουμε το αρνί; Γιατί χτυπούν πένθιμα οι καμπάνες;

Τι σημαίνει Πάσχα;

- Η λέξη **Πάσχα** προέρχεται από την εβραϊκή λέξη «Πεσάχ» που σημαίνει «διάβαση» δηλαδή πέρασμα από τη μια πλευρά στην άλλη.

Πέρασμα όμως με την έννοια **του διωγμού** και όχι του περιπάτου, της βόλτας...

Η πρώτη επίσημη αναφορά στη γιορτή του Πάσχα γίνεται στην Παλαιά Διαθήκη και πιο συγκεκριμένα στην εποχή του Μωϋσή, τότε που οι Εβραίοι **διέσχισαν αναγκαστικά την Ερυθρά Θάλασσα** για απελευθερωθούν από τους Αιγυπτίους..

Ο χριστιανικός συμβολισμός του Πάσχα, έτσι όπως τον γνωρίζουμε στις μέρες μας, καθιερώθηκε για πρώτη φορά από τον **Απόστολο Παύλο**.

Το Χριστιανικό Πάσχα, ή κοινώς Πασχαλιά ή ελληνοπρεπώς Λαμπρή και ειδικότερα η [Ανάσταση του Χριστού](#) ή απλώς **Ανάσταση**, είναι η σπουδαιότερη γιορτή του [χριστιανικού](#) εκκλησιαστικού έτους. Γιορτάζεται την πρώτη Κυριακή μετά την [πανσέληνο](#) που ακολουθεί την εαρινή ισημερία της [21ης Μαρτίου](#) μη συμπεριλαμβανομένης, κατά το [Ιουλιανό ημερολόγιο](#) στην [Ορθόδοξη](#) εκκλησία και κατά το [Γρηγοριανό](#) στην [Ρωμαιοκαθολική](#). Γιορτάζεται η ανάσταση του [Ιησού Χριστού](#).

Με τον όρο Ανάσταση αναφερόμαστε είτε στην εβδομάδα της Ανάστασης μέχρι το Σάββατο της Διακαινησίμου, είτε στην περίοδο των 50 ημερών που ακολουθούν την εορτή της Ανάστασης, όπου και η καλούμενη τελευταία ημέρα (αριθμητικά) [Πεντηκοστή](#).

Η εορτή της Ανάστασης του Ιησού Χριστού, λόγω της σπουδαιότητάς της, επηρεάζει το εορτολόγιο της Ορθόδοξου Εκκλησίας τόσο 40 ημέρες πριν από αυτό ([Μεγάλη Τεσσαρακοστή](#), [Τριώδιο](#)) όσο και 50 ημέρες μετά (περίοδος Πεντηκοσταρίου). Οι ακολουθίες που τελούνται τότε έχουν αρχαιοπρέπεια (ανάγονται στους πρώτους αιώνες του Χριστιανισμού όπως η αφή του [Αγίου Φωτός](#)), κατάνυξη και λαμπρότητα, και περιγράφονται λεπτομερώς στο [τυπικό της Εκκλησίας](#).

Ιστορία του εορτασμού της Ανάστασης

Στην [Καινή Διαθήκη](#), δεν καταγράφονται πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο που τηρούσαν την εορτή της Ανάστασης τα μέλη της πρώτης χριστιανικής εκκλησίας. Η πρώτη «**πασχάλια έριδα**» σχετικά με τον ετήσιο εορτασμό του χριστιανικού Πάσχα, δηλαδή της Ανάστασης, εμφανίστηκε κατά το [2ο αιώνα](#). Οι εκκλησίες της [Μικράς Ασίας](#) ακολουθούσαν την αρχαία [Ιωάννεια](#) «τεσσαρεσκαϊδεκατική» πρακτική, τηρώντας το "Μυστικό Δείπνο" το αναμνηστικό «Δείπνο του Κυρίου», την ίδια ημερομηνία με το Πάσχα των Εβραίων. Αυτό σήμαινε ότι εορταζόταν το Πάσχα την ημέρα που αντιστοιχούσε στις 14 του ιουδαϊκού μήνα Νισάν, ανεξαρτήτως από το αν αυτή η ημέρα συνέπιπτε να είναι Κυριακή

(η οποία ονομαζόταν τότε «Ημέρα του Ήλιου»). Οι αντίπαλοί τους επιχειρηματολογούσαν υπέρ της άποψης ότι την Ανάσταση θα έπρεπε να εορτάζεται την πρώτη Κυριακή μετά το ιουδαϊκό Πάσχα. Η διαμάχη συνέχισε να εντείνεται ως το δεύτερο μέρος του 2ου αιώνα, με την πλειονότητα των εκκλησιών να προσκολλούνται στην άποψη της τήρησης της Ανάστασης την Κυριακή. Ήδη κατά τον 2ο αιώνα η κύρια ημέρα λατρείας, μελέτης των Γραφών και εορτασμού της Θείας Ευχαριστίας ήταν η Κυριακή, ως ανάμνηση της ανάστασης του Χριστού. Με την εορτή άρχισε να τηρείται και η λεγόμενη Πασχάλεια νηστεία, που σε κάθε τοπική εκκλησία είχε ορισμένο διάστημα ασκήσεως.

Η εορτή, στην αρχή με το ιουδαϊκό Πάσχα, ετελείτο κάθε έτος στις 14 του μήνα Νισάν, δίνοντας έμφαση στην σταυρική Θυσία του Χριστού. Αυτό ήταν σε αρμονία με τα λόγια του Αποστόλου Παύλου: «Γιατί ωσότου να έρθει ο Κύριος, πάντοτε, όποτε τρώτε αυτό το ψωμί και πίνετε αυτό το ποτήριο, διακηρύττετε το θάνατο του Κυρίου». Κάθε τοπική εκκλησία εόρταζε με το δικό της τρόπο υπολογισμού την ημερομηνία της εορτής του Πάσχα. Όμως, καθώς γινόταν προσπάθεια ώστε να επιτευχθεί μια ενιαία ημερομηνία για όλες της εκκλησίες, αυτό οδήγησε σε εντάσεις κάποιες τοπικές εκκλησίες ιδίως κατά τον 3ο αιώνα. Τελικά η Α΄ Οικουμενική σύνοδος αποφάσισε οριστικά για μια κοινή ημερομηνία τέλεσης του εορτασμού του Πάσχα, που τηρείται μέχρι σήμερα με κάποιες παραλλαγές από τις διάφορες ομολογίες.

Το Σάββατο του Λαζάρου

Το Σάββατο πριν την Μεγάλη Εβδομάδα, είναι αφιερωμένο από την Εκκλησία μας, **στην Ανάσταση του Λαζάρου**. Ο Ιησούς βρισκόταν μακριά και όταν έφτασε στο σπίτι του Λαζάρου, ο ίδιος ήταν ήδη νεκρός τέσσερις ημέρες. Είχε δε ταφεί, όπως συνηθιζόταν τότε, σε μια σπηλιά, η οποία έκλεινε με μια μεγάλη πέτρα. Από την Μάρθα οδηγήθηκε ο Ιησούς στον τάφο του Λαζάρου και εκεί ζήτησε να βγάλουν την πέτρα που σφράγιζε την σπηλιά.

Στην συνέχεια προσευχήθηκε στον Πατέρα Του και φώναξε:
«**Λάζαρε δέυρο έξω**». Και έτσι έγινε. Ο αναστημένος Λάζαρος
πρόβαλε στην είσοδο της σπηλιάς και περπάτησε προς τον Ιησού.

Το Σάββατο του Λαζάρου ο λαός μας διατηρεί πολλά όμορφα
έθιμα. Ένα από αυτά είναι τα Κάλαντα του Λαζάρου. Τα κάλαντα
αυτά τραγουδούν μόνο κορίτσια οι λεγόμενες «**Λαζαρίνες**». Από
την προηγούμενη έχουν μαζέψει λουλούδια και με αυτά έχουν
στολίσει καλαθάκια. Με αυτά τα καλαθάκια γυρνούν από σπίτι σε
σπίτι και τραγουδούν:

«Ήρθε ο Λάζαρος ήρθαν τα Βάγια,
ήρθε των Βαγιών η εβδομάδα.
Ξύπνα Λάζαρε και μην κοιμάσαι,
ήρθε η μέρα σου και η χαρά σου.
Πού ήσουν Λάζαρε; Πού ήσουν
κρυμμένος;
Κάτω στους νεκρούς στους
πεθαμένους.
Δε μου φέρνετε, λίγο νεράκι,
που το στόμα μου πικρό φαρμάκι.
Δε μου φέρνετε λίγο λεμόνι.
που το στόμα μου, σαν περιβόλι.

Ήρθε ο Λάζαρος, ήρθαν τα Βάγια,
ήρθε η Κυριακή που τρών' τα
ψάρια.
Βάγια, Βάγια και Βαγιό.
τρώνε ψάρι και κολιό.

Και την άλλη Κυριακή,
τρώνε το ψητό τ' αρνί.

*Οι νοικοκυραίοι που άκουγαν τα
κάλαντα, έδιναν στις Λαζαρίνες
φρούτα, διάφορα φαγώσιμα ή
χρήματα.*

Λαζαρίνες στα νησιά..

Η Κυριακή των Βαΐων

Η Κυριακή μετά το [Σάββατο του Λαζάρου](#) είναι η Κυριακή των Βαΐων. Πρόκειται για την τελευταία Κυριακή της Σαρακοστής και ταυτόχρονα την πρώτη ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας. **Ημέρα αφιερωμένη στην είσοδο του Ιησού στην Ιερουσαλήμ.** Ο λαός είχε ήδη μάθει για την Ανάσταση του Λαζάρου. Έστρωσαν κλαδιά (βάγια στα εβραϊκά) φοινίκων στους δρόμους από όπου περνούσε ο Χριστός με το γαϊδουράκι και Τον επευφημούσαν τραγουδώντας «**Ωσαννά ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου, ο βασιλεύς του Ισραήλ**».

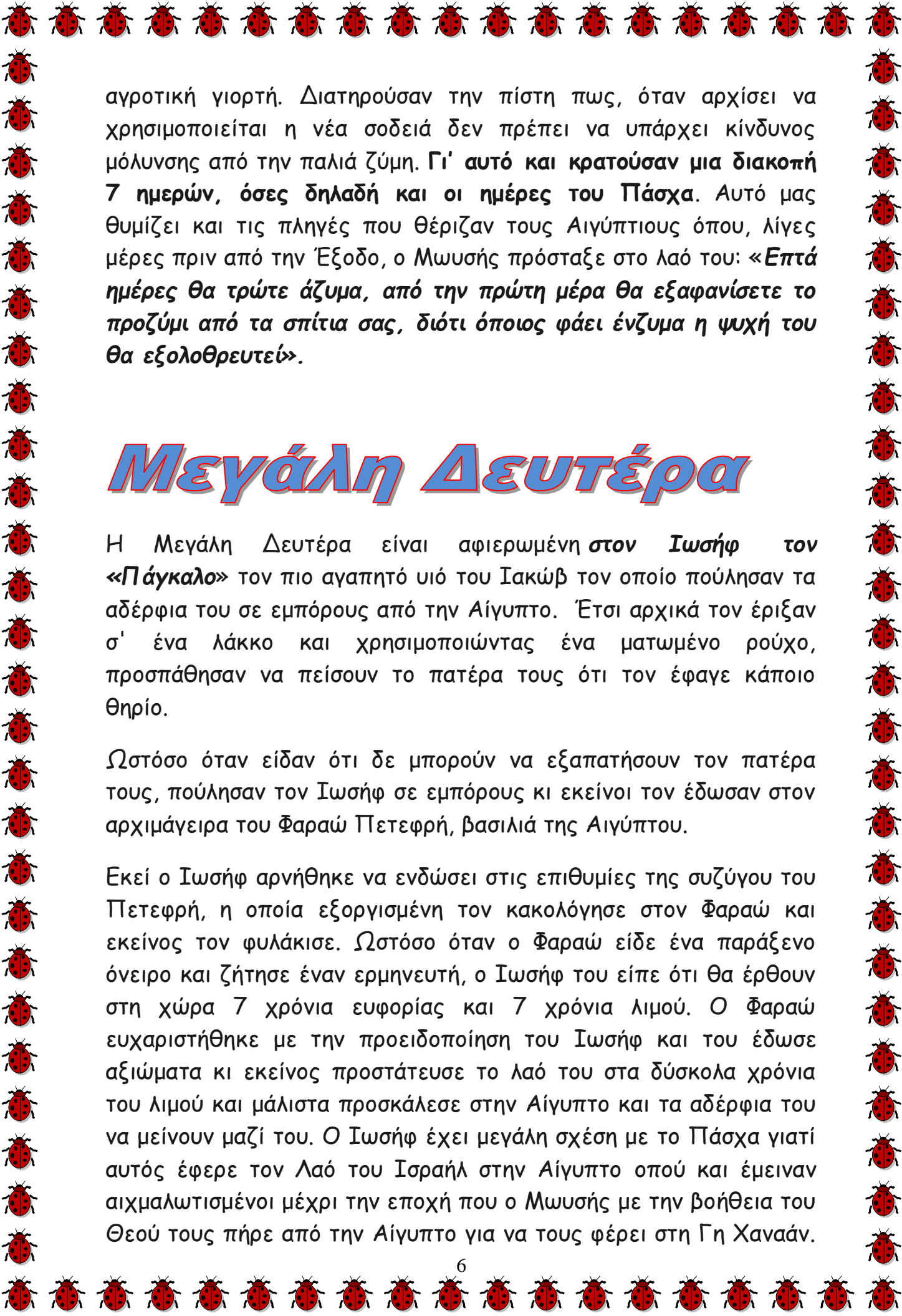
Από τα Βαία, πήρε το όνομα της η ημέρα αυτή. Στις μέρες μας, την Κυριακή των Βαΐων, όλες οι εκκλησίες στολίζονται με βάγια.

Μεγάλη Εβδομάδα

Η Μεγάλη Εβδομάδα είναι η εβδομάδα πριν το Πάσχα, από την Κυριακή των Βαΐων μέχρι το Μεγάλο Σάββατο και ονομάζεται «Μεγάλη», γιατί τα γεγονότα όπου τελούνται και βιώνονται στους Ιερούς Ναούς είναι σωτήρια για τον άνθρωπο. Τα έθμά της γιορτάζονται με ιδιαίτερο τρόπο σε όλη την Ελλάδα, από γωνιά σε γωνιά με έθμα μοναδικά στον κόσμο!

Η Μεγάλη Εβδομάδα αποτελεί διασκευή της εβραϊκής γιορτής «Άζυμα», που διαρκούσε επτά ημέρες και πιστεύεται πως ήταν

A decorative border of red ladybugs with black spots surrounds the text. The ladybugs are arranged in a single row at the top and bottom, and in vertical columns on the left and right sides.

αγροτική γιορτή. Διατηρούσαν την πίστη πως, όταν αρχίσει να χρησιμοποιείται η νέα σοδειά δεν πρέπει να υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από την παλιά ζύμη. Γι' αυτό και κρατούσαν μια διακοπή 7 ημερών, όσες δηλαδή και οι ημέρες του Πάσχα. Αυτό μας θυμίζει και τις πληγές που θέριζαν τους Αιγύπτιους όπου, λίγες μέρες πριν από την Έξοδο, ο Μωυσής πρόσταξε στο λαό του: «**Επτά ημέρες θα τρώτε άζυμα, από την πρώτη μέρα θα εξαφανίσετε το προζύμι από τα σπίτια σας, διότι όποιος φάει ένζυμα η ψυχή του θα εξολοθρευτεί**».

Μεγάλη Δευτέρα

Η Μεγάλη Δευτέρα είναι αφιερωμένη στον **Ιωσήφ** τον «**Πάγκαλο**» τον πιο αγαπητό υιό του Ιακώβ τον οποίο πούλησαν τα αδέρφια του σε εμπόρους από την Αίγυπτο. Έτσι αρχικά τον έριξαν σ' ένα λάκκο και χρησιμοποιώντας ένα ματωμένο ρούχο, προσπάθησαν να πείσουν το πατέρα τους ότι τον έφαγε κάποιο θηρίο.

Ωστόσο όταν είδαν ότι δε μπορούν να εξαπατήσουν τον πατέρα τους, πούλησαν τον Ιωσήφ σε εμπόρους κι εκείνοι τον έδωσαν στον αρχιμάγειρα του Φαραώ Πετεφρή, βασιλιά της Αιγύπτου.

Εκεί ο Ιωσήφ αρνήθηκε να ενδώσει στις επιθυμίες της συζύγου του Πετεφρή, η οποία εξοργισμένη τον κακολόγησε στον Φαραώ και εκείνος τον φυλάκισε. Ωστόσο όταν ο Φαραώ είδε ένα παράξενο όνειρο και ζήτησε έναν ερμηνευτή, ο Ιωσήφ του είπε ότι θα έρθουν στη χώρα 7 χρόνια ευφορίας και 7 χρόνια λιμού. Ο Φαραώ ευχαριστήθηκε με την προειδοποίηση του Ιωσήφ και του έδωσε αξιώματα κι εκείνος προστάτευσε το λαό του στα δύσκολα χρόνια του λιμού και μάλιστα προσκάλεσε στην Αίγυπτο και τα αδέρφια του να μείνουν μαζί του. Ο Ιωσήφ έχει μεγάλη σχέση με το Πάσχα γιατί αυτός έφερε τον Λαό του Ισραήλ στην Αίγυπτο όπου και έμειναν αιχμαλωτισμένοι μέχρι την εποχή που ο Μωυσής με την βοήθεια του Θεού τους πήρε από την Αίγυπτο για να τους φέρει στη Γη Χαναάν.

A decorative border of red ladybugs surrounds the text. There are 18 ladybugs in each of the four corners and a horizontal row of 18 ladybugs at the top and bottom.

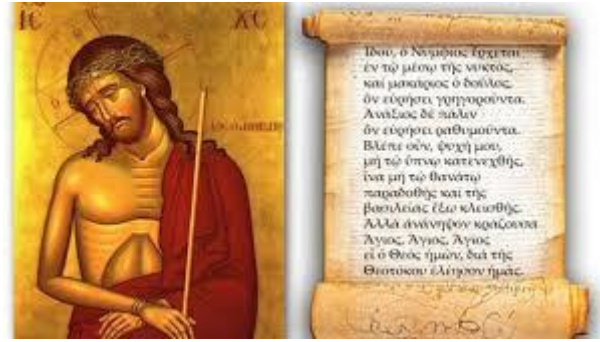
Το εβραϊκό Πάσχα γιορτάζει το πέρασμα του Αγγέλου που στάλθηκε από τον Θεό για να θανάτωση όλα τα πρωτότοκα παιδιά των Αιγυπτίων χωρίς να πειράξει τα παιδιά των Ισραηλιτών που είχαν σημαδέψει τις πόρτες των σπιτιών τους με αίμα αρνιού.

Παράλληλα, στη λειτουργία της Μεγάλης Δευτέρας περιλαμβάνεται και η ιστορία της άκαρπης συκιάς που την καταράστηκε ο Χριστός και ξεράθηκε. Ο Χριστός περπατώντας στους δρόμους της Ιερουσαλήμ, την επομένη ημέρα της εισόδου του, είδε μια μεγάλη συκιά με καταπράσινο φύλλωμα και την πλησίασε με σκοπό να κόψει ένα σύκο, όμως διαπίστωσε ότι η συκιά όμως δεν είχε καθόλου καρπούς. Τότε ο Ιησούς απευθυνόμενος στο δέντρο είπε : «Μηκέτι εκ σου καρπός γένηται εις τον αιώνα και εξηράνθη παραχρήμα η συκή» και η συκιά την ίδια στιγμή ξεράθηκε και γι' αυτό λέγεται καταραμένη συκιά ή ξηρανθείσα συκιά. Η ιστορία της άκαρπης συκιάς συμβολίζει την Συναγωγή των Εβραίων της εποχής και την ζωή του Ισραηλιτικού λαού που ήταν φαινομενικά ενάρετοι, αλλά πρακτικά άκαρποι από καλά έργα.

Το απόγευμα προς βράδυ της Μεγάλης Δευτέρας, όπως και της Κυριακής των Βαΐων, αλλά και της Μεγάλης Τρίτης, ψάλλεται η Ακολουθία του Νυμφίου και ο Όρθρος της επόμενης μέρας και το Μεγάλο Απόδειπνο λίγο νωρίτερα τις πρώτες απογευματινές ώρες, ενώ τα πρωινά γίνεται η προηγιασμένη Θεία Λειτουργία. Τα τροπάρια που ψέλνονται είναι το «*Ίδοὺ ὁ Νυμφίος ἔρχεται*» και το «*Τὸν Νυμφῶνά σου βλέπω*» (<https://www.youtube.com/watch?v=-9AU6VvILtY>)

Ιδιαίτερα έθιμα δεν υπάρχουν για τούτη τη μέρα. Το μόνο που καταγράφεται από τα πολύ παλιά χρόνια είναι το ασβέστωμα των αυλών και το βάψιμο στις γλάστρες με κόκκινο χρώμα. Επίσης είναι μια καλή μέρα για να φυτευτούν καινούργια λουλούδια. Ξεκινάει η νηστεία της Μεγάλης εβδομάδας και σε κάποιες περιοχές τρέφονται μόνο με ψωμί μέχρι την μεγάλη Πέμπτη.

Με τη Μεγάλη Δευτέρα ξεκινά η εβδομάδα των Παθών του Ιησού . Στη Συναγωγή των Εβραίων αποφασίζεται η σύλληψη του Χριστού...

Μεγάλη Τρίτη

Η Μεγάλη Τρίτη είναι αφιερωμένη αφενός στη μνεία του ιερού ευαγγελίου που αναφέρεται στη δριμύτατη καταγγελία του Ιησού κατά των Θρησκευτικών αρχηγών του Ισραήλ, των Γραμματέων και των Φαρισαίων και αφετέρου στην **παραβολή των δέκα παρθένων**.

Την Μεγάλη Τρίτη διαβάζονται δύο παραβολές του Κυρίου.

Η παραβολή των Μωρών Παρθένων και η παραβολή των Ταλάντων. Με την παραβολή αυτή, ο Ιησούς δίδαξε ότι οι άνθρωποι πρέπει να καλλιεργούν τα χαρίσματα που τους δίνει ο Θεός, όχι μόνο για το δικό τους καλό αλλά και για το καλό του συνόλου. Το βράδυ της Μεγάλης Τρίτης ψάλλεται ένα από τα ωραιότερα τροπάρια της εκκλησιαστικής υμνογραφίας που είναι αφιερωμένο στην αμαρτωλή γυναίκα (Λουκ. 7,47) που μετανιωμένη άλειψε τα πόδια του Κυρίου με μύρο και συγχωρήθηκε για τα αμαρτήματά της, γιατί έδειξε μεγάλη αγάπη και πίστη στον Κύριο. [Το τροπάριο της Κασσιανής](#). Όπως λέει και το όνομα του, υμνογράφος του τροπαρίου αυτού είναι η Κασσιανή. Μια μοναχή της Βυζαντινής εποχής, προικισμένη με το χάρισμα να γράφει εκπληκτικούς στίχους.

Μεγάλη Τετάρτη

Η Μεγάλη Τετάρτη είναι αφιερωμένη στη μνήμη της αμαρτωλής γυναίκας ^[1], που μετανόησε, πίστεψε στο Χριστό και άλειψε τα πόδια του με μύρο. Το πρωί τελείται ο εσπερινός της Μεγάλης Τετάρτης και Προηγιασμένη Θεία Λειτουργία.

Το απόγευμα γίνεται η Ακολουθία του Ευχελαίου και η τελετή του Νιπτήρος, που είναι και ο όρθρος της Μεγάλης Πέμπτης και αναφέρεται σε τέσσερα γεγονότα: Τον Ιερό Νιπτήρα, το πλύσιμο δηλαδή των ποδιών των μαθητών από τον Χριστό, τον Μυστικό Δείπνο, την Προσευχή του Κυρίου στο Όρος των Ελαιών και την προδοσία του Ιούδα, δηλαδή την αρχή των Παθών του Χριστού.

Ο Ιούδας πήγε να συναντήσει τους Αρχιερείς.

Τους ρώτησε τι θα του δώσουν για να τους παραδώσει τον Χριστό, και αυτοί του υποσχέθηκαν τριάντα αργύρια. Το απόγευμα της Μεγάλης Τετάρτης, στις εκκλησίες μας, τελείται το **Μυστήριο του Μεγάλου Ευχελαίου**. Κατά την διάρκεια του, διαβάζονται επτά Ευαγγέλια και επτά Ευχές.

Ευλογείται έτσι το λάδι με το οποίο ο ιερέας «σταυρώνει» τους πιστούς στο μέτωπο, στο πηγούνι, στα μάγουλα και στις παλάμες.

Το λάδι του Ευχελαίου θεωρείται θεραπευτικό.. Σε κάποιες περιοχές της Ελλάδας, οι γυναίκες πηγαίνουν στο **Μεγάλο Ευχέλαιο**, έχοντας μαζί τους μια σουπιέρα με αλεύρι.

Σε αυτό στερεώνουν τρία κεριά, τα οποία καίνε κατά την τέλεση του Μυστηρίου. Το αλεύρι αυτό, το χρησιμοποιούν για να φτιάξουν τσουρέκια ή κουλουράκια....

Μεγάλη Πέμπτη

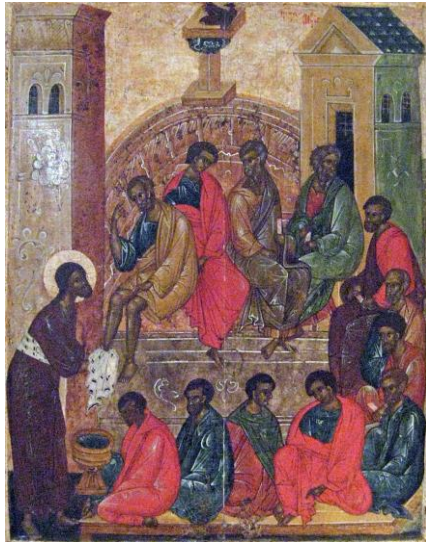

Η ΜΕΡΑ ΠΟΥ ΚΑΛΕΣΕ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ
ΤΟΥΣ ΜΑΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΕ
ΜΥΣΤΙΚΟ ΔΕΙΠΝΟ

Η Μεγάλη Πέμπτη σύμφωνα με τον Χριστιανισμό η ιερή μέρα κατά την οποία εορτάζεται ο Μυστικός Δείπνος του Ιησού Χριστού με τους 12 Αποστόλους. Η ημέρα αυτή είναι η τέταρτη ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας, της εβδομάδας δηλαδή η οποία προηγείται και καταλήγει στη γιορτή του Πάσχα. Της Μεγάλης Πέμπτης προηγείται η Μεγάλη Τετάρτη και ακολουθεί η Μεγάλη Παρασκευή. Το χρονικό διάστημα μέσα στο οποίο μπορεί να εμπέσει η Μεγάλη Πέμπτη είναι πάντοτε μεταξύ 19 Μαρτίου και 22 Απριλίου, για όλες τις Εκκλησίες είτε Ανατολικές είτε Δυτικές, ημερομηνίες οι οποίες λόγω της διαφοράς των 13 ημερών (για τον 21ο αιώνα) μεταξύ παλαιού και νέου ημερολογίου, αντιστοιχούν στο διάστημα μεταξύ 1 Απριλίου και 5 Μαΐου για όσες Ορθόδοξες Εκκλησίες ακολουθούν το διορθωμένο ιουλιανό (νέο) ημερολόγιο.

Ο Μυστικός Δείπνος είναι τοιχογραφία του 15ου αιώνα, δημιουργημένη από τον Λεονάρντο Ντα Βίντσι. Βρίσκεται στο Μιλάνο της Ιταλίας, στην τραπεζαρία του μοναστηριού Σάντα Μαρία ντέλλε Γκράτιε (Santa Maria delle Grazie).

Την Μεγάλη Πέμπτη αναβιώνονται στην Εκκλησία μας, τα γεγονότα της τελευταίας ημέρας της ζωής του Ιησού Χριστού στη Γη. Όπως μας αναφέρουν τα Ευαγγέλια, ο Χριστός θέλησε πριν θυσιαστεί για την σωτηρία των ανθρώπων, να δειπνήσει για τελευταία φορά με τους μαθητές του. Ο δείπνος αυτός είναι ο γνωστός μας **Μυστικός Δείπνος**. Πριν ξεκινήσει ο Δείπνος, ο Χριστός πήρε μια λεκάνη με νερό και έπλυνε τα πόδια των μαθητών του. Αυτό ήταν μια ενέργεια που έκαναν οι δούλοι της εποχής. Δηλαδή πριν από το φαγητό, έπλεναν τα πόδια των κυρίων τους. **Με την πράξη του αυτή ο Ιησούς θέλησε να διδάξει τους μαθητές του και, μέσω αυτών, όλους τους ανθρώπους να είναι ταπεινοί και να υπηρετούν τους συνανθρώπους τους.** Κατόπιν ο Ιησούς κατά την διάρκεια του Μυστικού Δείπνου, και αφού είχε αποχωρήσει ο Ιούδας, παρέδωσε στους μαθητές του, το **Μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας (Θεία Κοινωνία)**. Πρόσφερε άρτο λέγοντας:

«λάβετε φάγετε τούτο εστί το σώμα μου» και κρασί «πίετε έξ αυτού πάντες τούτο γαρ εστί το αίμα μου το της καινής διαθήκης το περί πολλών εκχυνόμενον εις άφεςιν αμαρτιών». Η παράδοση της Θείας Ευχαριστίας τελείωσε με την εντολή: **«τούτο ποιείτε εις την εμήν ανάμνησιν».**

Μόλις τελείωσε ο Μυστικός Δείπνος, ο Ιησούς και οι μαθητές του, πήγαν στο Όρος των Ελαιών.

Εκεί ο Χριστός προσεύχεται στον Πατέρα του, και τελικά συλλαμβάνεται από τους Ρωμαίους, με την βοήθεια του Ιούδα, που Τον πρόδωσε για 30 αργύρια.

Στον Εσπερινό της ημέρας έχουμε την Σταύρωση του Θεανθρώπου. Διαβάζονται τα 12 Ευαγγέλια που περιγράφουν τα Άγια Πάθη. Μετά το 5ο Ευαγγέλιο, βγαίνει ο Εσταυρωμένος.

Στις εκκλησίες, όλο το βράδυ της Μεγάλης Πέμπτης μέχρι το πρωί της Μεγάλης Παρασκευής, παραμένουν κυρίως γυναίκες οι οποίες «μοιρολογούν», ψάλλοντας ύμνους για τον Χριστό.

Σε πολλά μέρη, προετοιμάζουν τον στολισμό του Επιταφίου κατά την διάρκεια της νύχτας αυτής. Παραδόσεις αιώνων αναβιώνουν από άκρη σε άκρη της Ελλάδας. Από τη Μακεδονία και τη Θράκη μέχρι την Κρήτη και από τη Ζάκυνθο ως τα νησιά του Αιγαίου, η Μεγάλη Εβδομάδα αποτελεί μια περίοδο κατάνυξης με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα ανά περιοχή.

Τη Μεγάλη Πέμπτη ουσιαστικά ξεκινάνε τα περισσότερα πασχαλινά έθιμα.

Από το πρωί οι γυναίκες καταγίνονται με το ζύμωμα. Ζυμώνουν τις κουλούρες της Λαμπρής με διάφορα μυρωδικά

και τις στολίζουν με ξηρούς καρπούς και με στολίδια από ζυμάρι. Τα ονόματά τους ποικίλουν ανάλογα με το σχήμα που τους δίνουν. Λέγονται κουτσούνες, κουζουνάκια, κοφίνια, καλαθάκια, δοξάρια, αυγούλες...

Βασική ασχολία της ημέρας είναι και το **βάψιμο των Αυγών**, που συμβολίζει το **Θείο πάθος και την ανανέωση της ζωής**. Για αυτό και η Μεγάλη Πέμπτη λέγεται επίσης και Κόκκινη Πέμπτη ή "ΚοκκινοΠέμπτη"

Το βάψιμο των αυγών γίνεται με ορισμένη εθιμοτυπία. Σε πολλά μέρη, είναι συγκεκριμένος ο αριθμός αυγών που θα βάψουν και οι τρόποι και τα μέσα βαφής που θα χρησιμοποιήσουν.

Η παράδοση αναφέρει ότι η Αγία Μαρία η Μαγδαληνή πήγε στη Ρώμη και διαμαρτυρήθηκε

στον Αύγουστο για το έγκλημα του Πιλάτου, αναφέροντας παράλληλα τα σχετικά με την Ανάσταση του Χριστού. Επειδή όμως ο Αύγουστος δυσπιστούσε, εκείνη του είπε για να πιστέψει στην Ανάσταση, ότι θα κοκκίνιζε μόνο του το αυγό που κρατούσε στα χέρια της. Όπως και έγινε.

Για μερικούς βάφονται κόκκινα σε ανάμνηση του χυμένου αίματος του Χριστού. Για άλλους το κόκκινο χρώμα είναι έκφραση χαράς για το ευτυχισμένο γεγονός της Ανάστασης του Κυρίου και συνάμα μέσο αποτρεπτικό κάθε κακού. Την ίδια σημασία έχει και η ανάρτηση κόκκινων υφασμάτων από τα παράθυρα την Μεγάλη Πέμπτη. Εκτός από τα αυγά, την μέρα αυτή, φτιάχνονται τα πασχαλινά κουλούρια και τα τσουρέκια.

Μεγάλη Παρασκευή

Το πρωί της Μεγάλης Παρασκευής αποτελεί την κορύφωση του Θείου Δράματος με την Ακολουθία των Μεγάλων Ωρών και τον Εσπερινό της Αποκαθήλωσης όπου ο ιερέας κατεβάζει τον Εσταυρωμένο από τον Σταυρό και τον τυλίγει σε καθαρό σεντόνι ενώ από αργά το βράδυ έχει ετοιμαστεί ο Ιερός Επιτάφιος, δηλαδή το Άγιο Σώμα του Κυρίου.

Το βράδυ οι πιστοί παρακολουθούν με κατάνυξη τον όρθρο του Μεγάλου Σαββάτου και την Ακολουθία του Επιταφίου, ενώ ψάλλονται τα «Εγκώμια»^[6] σε τρεις στάσεις:

Ή ζωή έν τάφω (α΄ στάση), Ἄξιόν ἐστί (β΄ στάση), και Αἱ γενεαὶ πᾶσαι (γ΄ στάση), μετά τα οποία πραγματοποιείται η περιφορά του Επιταφίου στους δρόμους της πόλης ή του χωριού.

Η Μεγάλη Παρασκευή είναι η **ημέρα των Παθών του Ιησού**. Ο Χριστός, μετά την σύλληψη του στο Όρος των Ελαιών, δικάστηκε και καταδικάστηκε από τους Αρχιερείς. Η δίκη ήταν βέβαια τυπική αφού η ετυμηγορία είχε αποφασιστεί πριν καν συλληφθεί. **Οι Αρχιερείς ήθελαν τον θάνατο Του**. Ο Χριστός οδηγείται στην αυλή όπου οι στρατιώτες του φορούν μια πορφύρα και ένα αγκάθινο στεφάνι. Τον κοροϊδεύουν αποκαλώντας τον «Βασιλιά των Ιουδαίων», τον χτυπούν και τον φτύνουν. **Η ώρα της Σταύρωσης έχει πλησιάσει.**

Φορτωμένος ο Ιησούς με τον Σταυρό στον οποίο θα σταυρωθεί, οδηγείται προς τον λόφο του Γολγοθά. Στο δρόμο δεν αντέχει το βάρος του Σταυρού και πέφτει.. Τελικά στις 9 η ώρα το πρωί, ο Ιησούς σταυρώνεται. Το μαρτύριο του Χριστού κράτησε έξι ώρες. Στις 3 η ώρα το απόγευμα παρέδωσε το πνεύμα Του, αφού προηγουμένως είχε συγχωρήσει όλους ευθύνονταν για τον Θάνατο Του.

Επειδή όμως το Σάββατο απαγορεύονταν οι κηδείες, ο Ιωσήφ κρυφός μαθητής του Χριστού, ζήτησε από τον Πιλάτο να πάρει το σώμα Του και να το ενταφιάσει. Η άδεια αυτή του δόθηκε και έτσι τυλίγοντας το σώμα του Χριστού σε ένα σεντόνι, τον ενταφίασε σε ένα μνήμα λαξευμένο σε βράχο.

Το άνοιγμα του μνήματος, κλείστηκε με μια μεγάλη πέτρα...

φυλούν μαζί με τις εικόνες στα σπίτια τους.

Τέλος, την ημέρα αυτή συνηθίζεται οι πιστοί να επισκέπτονται τους τάφους των νεκρών συγγενών και φίλων...

Η τελετή της Αποκαθήλωσης, γίνεται στις εκκλησίες μας, το μεσημέρι της μεγάλης Παρασκευής. Ενώ το βράδυ της ίδιας ημέρας τελείται η περιφορά του Επιταφίου.

Οι καμπάνες των εκκλησιών χτυπούν πένθιμα όλη την διάρκεια της ημέρας.

Το έθιμο απαγορεύει κάθε εργασία την ημέρα αυτή. Σε πολλές περιοχές φτιάχνουν ένα ομοίωμα του Ιούδα, και μετά την περιφορά του Επιταφίου το παραδίδουν στην φωτιά.

Τα λουλούδια του επιταφίου, μοιράζονται στους πιστούς, οι οποίοι τα

Μεγάλο Σάββατο

Το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου ψάλλεται ο Εσπερινός της Ανάστασης, λεγόμενη και «Πρώτη Ανάσταση», και το τροπάριο «Άνάστα, ὁ Θεός».

Το μεσημέρι στον Πανάγιο Τάφο πραγματοποιείται η αφή του Αγίου Φωτός όπου και διανέμεται σε όλο τον Ορθόδοξο κόσμο και το βράδυ ακολουθεί η Τελετή της Αναστάσεως με το «Δεῦτε λάβετε φῶς» και το «Χριστός Ανέστη», που συνοδεύεται από τους χαρμόσυνους ήχους της καμπάνας, τους ασπασμούς της αγάπης και τη ρίψη πυροτεχνημάτων και βαρελότων. Αμέσως μετά την Τελετή της Αναστάσεως τελείται ο Ὁρθρος και η Αναστάσιμη Θεία Λειτουργία της Κυριακής του Πάσχα.

Το Μεγάλο Σάββατο είναι η τελευταία ημέρα της Μεγάλης Εβδομάδας και της Μεγάλης Σαρακοστής. Το σώμα του Ιησού βρίσκεται στον τάφο.

Οι Αρχιερείς με την άδεια του Πιλάτου, εγκαθιστούν φρουρά έξω από το μνήμα του Χριστού. Αυτό το έκαναν για να μην μπορέσουν οι μαθητές Του, να κλέψουν το σώμα Του και να διαδώσουν ότι αναστήθηκε. Το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου στις εκκλησίες μας τελείται η Θεία Λειτουργία της Πρώτης Ανάστασης.

Στα Ιεροσόλυμα, **η τελετή της Αφής του Αγίου Φωτός και της Ανάστασης του Κυρίου, γίνονται το μεσημέρι του Μεγάλου Σαββάτου.** Στην Ελλάδα η Θεία Λειτουργία της Αναστάσεως γίνεται το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου. Κατά την διάρκεια της Λειτουργίας, στις 12 ακριβώς τα μεσάνυχτα, σβήνουν τα φώτα της εκκλησίας και ο ιερέας προβάλλει στην Ωραία Πύλη, κρατώντας σε κάθε χέρι από μία δεσμίδα τριάντα τριών κεριών με το Άγιο Φως, και ψάλλοντας το «**Δεῦτε λάβετε Φως...**». Στην συνέχεια ιερείς, ψάλτες και πιστοί βγαίνουν στο περίβολο της εκκλησίας όπου γίνεται η ανάγνωση του Ευαγγελίου της Αναστάσεως και ψάλλεται το «**Χριστός Ανέστη εκ νεκρών Θανάτω Θάνατον πατήσας και τοις εν τοις μνήμασι, ζών χαρισάμενος**» .

Οι πιστοί μετά το τέλος της λειτουργίας μεταφέρουν το Άγιο Φως στα σπίτια τους και το έθιμο θέλει να το φυλάνε να μην σβήσει

για σαράντα ημέρες. Στο γυρισμό τσουγκρίζουμε αυγά κόκκινα και τρώμε μαγειρίτσα...

Κυριακή του Πάσχα

Την Κυριακή του Πάσχα εορτάζουμε την Ανάσταση του Ιησού Χριστού. Οι Αρχιερείς ειδοποιήθηκαν από στρατιώτες ότι ο Ιησούς αναστήθηκε.

Οι μαθητές πήγαν όντως στην Γαλιλαία και εκεί εμφανίστηκε μπροστά τους ο Χριστός. **Τους ευλόγησε και τους είπε να ταξιδέψουν και να διδάξουν όσα αυτός τους δίδαξε.** Επίσης τους έδωσε την εντολή, **όποιον πιστεύει σε Αυτόν, να τον βαπτίζουν στο όνομα του Πατρός, του Υιού και του Αγίου Πνεύματος.** Έτσι έκαναν οι μαθητές του και έφτασε ο λόγος του Θεού μέχρι σήμερα.

Πότε γιορτάζουμε το Πάσχα;

Η γιορτή του Πάσχα είναι κινητή. Δεν γιορτάζεται, δηλαδή, κάθε χρόνο την ίδια ημερομηνία. Το πότε θα γιορτάζουμε το Πάσχα, καθορίστηκε από την 1η Οικουμενική Σύνοδο της Νίκαιας το 325μ.Χ. Εκεί ορίστηκε ότι Κυριακή του Πάσχα θα **είναι η πρώτη Κυριακή που**

ακολουθεί την πανσέληνο μετά την εαρινή ισημερία (21 Μαρτίου).
Αν τύχει και η πανσέληνος είναι ημέρα Κυριακή, τότε Πάσχα θα έχουμε την επόμενη Κυριακή. Έτσι βγαίνει το συμπέρασμα ότι το Πάσχα «πέφτει» πάντα ανάμεσα στις 4 Απριλίου και στις 8 Μαΐου.

Έργα του Δομήνικου Θεοτοκόπουλου- Ελ Γκρέκο

«Ο Χριστός αίρων σταυρό»
Πηγή: Protagon.gr)

Η Αποκαθήλωση

El Greco, Η Ανάσταση (1597-1600)

Σαν επίλογο... Πάσχα Ελλήνων...

Το **Πάσχα** των Ελλήνων έφτασε μαζί με την ελπίδα που φέρνει η Ανάσταση του Χριστού. Από τη θλίψη και το θρήνο της Μεγάλης Βδομάδας στην ελπίδα της **Ανάστασης**. Από τα πάθη που τυραννούν τη ζωή, στους πόθους που αναγεννούν τη ζωή.

Η Ανάσταση του Ιησού είναι **κορυφαίο γεγονός της Ορθοδοξίας**, με τους πιστούς να συμμετέχουν τόσο στο δράμα των παθών όσο και στη χαρά της Ανάστασης.

Τι περισσότερο και γλαφυρότερο να προσθέσει κανείς για την κατάνυξη, τη λαμπρότητα και τη χαρά της γιορτής, στα λόγια του **Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη**; «Αναστάσεως ημέρα και λαμπρυνθώμεν... Πάσχα το τερπνόν, Πάσχα Κυρίου, Πάσχα. Πάσχα πανσεβάσμιον ημίν ανέτειλε. Πάσχα, εν χαρά αλλήλους περιπτυξώμεθα... Ω Πάσχα, λύτρον λύπης. Πάσχα άμωμον, Πάσχα μέγα, Πάσχα το πύλας ημίν του παραδείσου ανοίξαν. Πάσχα πάντας αγιάζον πιστούς...»

Το Πάσχα, έργο του λαϊκού ζωγράφου **Θεόφιλου**...

Και είναι η χαρά της Ανάστασης και οι παραδόσεις του λαού που κάνουν το **ελληνικό Πάσχα μοναδικό**.

Δεν είναι τυχαίο που ο Άγγελος Σικελιανός ονομάζει το Πάσχα «Πάσχα των Ελλήνων»:

Το Πάσχα - Το χαρακτηριστικό του Γ. Φαρσακίδη)

Σωπάστε αδέρφια. Το τραπέζι είναι στρωμένο.
Και δεν θα το ξεστρώσουμε πριν πάρει τέλος.
Να πιήτε σεις να πιουν κι αυτοί. Να πιω κι εγώ συντρόφοι.
Πασχαλινό είν' το τραπέζι και μεγάλο.
Κι οχτρούς και φίλους τους χωράει η ίδια τάβλα.
Καθένας το ποτήρι του να πιεί. Καθένας να μεθύσει
με το δικό του το μυαλό κι όποιο του πάει τραγούδι
να τραγουδήσει πάνω στα κεράσματα.
Τι εδώ είναι Πάσχα. Και το θέλουμε ως το τέλος Πάσχα.
Πάσχα πλατύ. Πάσχα τρανό σαν την καρδιά μας.
Πάσχα για οχτρούς. Πάσχα για φίλους. Πάσχα για όλους.
Τι ένα σφαχτό μπορεί να φτάσει σε χιλιάδες
σαν οι καρδιές μονιάσουν όλες στην αλήθεια.
Όρκο μεγάλο ομόσωμεν αδέρφια αλήθεια.
Το νιόν αυτό παράδεισο που μας αντάμωσε όλους
με τους αγώνες στην αρχή, με το ψωμί κατόπι,
με τις δροσιές του, με τα λουλούδια, με τα πουλιά του

να τον απλώσουμε στη γην αγάλι-αγάλι
κι οι Ανατολίτες λαοί κι από την Δύση να το σπρώξουν.
Ακούραστοι μπροστά κι αντάμα πάντα
το ζωντανό νερό της πίστης μας αδέλφια
απ' τους φραγμούς να το λυτρώσουμε τον κόσμο να ποτίσει.

Απόσπασμα από την τραγωδία του Άγγελου Σικελιανού "Ο Χριστός Λυόμενος ή ο Θάνατος τού Διγενή" (1947)

Το Πάσχα μέσα από την λογοτεχνία...

Παιδικαί Αναμνήσεις...

«Καλά τὸ ἔλεγεν ὁ μπαρμπα-Μηλιός, ὅτι τὸ ἔτος ἐκεῖνο ἐκινδύνευον νὰ μείνουν οἱ ἄνθρωποι οἱ χριστιανοί, οἱ ξωμερίτες, τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα, ἀλειτούργητοι. Καὶ οὐδέποτε πρόρρησις ἔφθασε τόσον ἐγγύς νὰ πληρωθῆ, ὅσον αὐτῆ· διότι δις ἐκινδύνευσε νὰ ἐπαληθεύσῃ, ἀλλ' εὐτυχῶς ὁ Θεὸς ἔδωκε καλὴν φώτισιν εἰς τοὺς ἀρμοδίους καὶ οἱ πτωχοὶ χωρικοί, οἱ γεωργοποιμένες τοῦ μέρους ἐκεῖνου, ἠξιώθησαν καὶ αὐτοὶ νὰ ἀκούσωσι τὸν καλὸν λόγον καὶ νὰ φάγωσι καὶ αὐτοὶ τὸ κόκκινο αὐγὸ.

Ἔλα αὐτὰ διότι τὸ μὲν ταχύπλουν, αὐτὸ τὸ προκομμένον πλοῖον, τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ δῆθεν τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ τῶν ἀτυχῶν νήσων καὶ τῆς ἀπέναντι ἀξένου ἀκτῆς, σχεδὸν τακτικῶς δις τοῦ ἔτους, ἦτοι κατὰ τίς δύο ἀλλαξοκαιρίες, τὸ φθινόπωρον καὶ τὸ ἔαρ, βυθίζεται, καὶ συνήθως χάνεται αὐτανδρον· εἶτα γίνεται νέα δημοπρασία, καὶ εὐρίσκεται τολμητίας τις πτωχὸς κυβερνήτης, ὅστις δὲν σωφρονίζεται ἀπὸ τὸ πάθημα τοῦ προκατόχου του, ἀναλαμβάνων ἐκάστοτε τὸ κινδυνωδέστατον ἔργον· καὶ τὴν φορὰν ταύτην, τὸ ταχύπλουν, λήγοντος τοῦ Μαρτίου, τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ τοῦ χειμῶνος γενομένου, εἶχε βυθισθῆ· ὁ δὲ παπα-Βαγγέλης, ὁ ἐφημέριος ἅμα καὶ ἠγούμενος καὶ μόνος ἀδελφὸς τοῦ μονυδρίου τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, ἔχων κατ' εὐνοίαν τοῦ ἐπισκόπου καὶ τὸ ἀξίωμα τοῦ ἐξάρχου καὶ πνευματικοῦ τῶν ἀπέναντι χωρίων, καίτοι γέρων ἤδη, ἔπλεε τετράκις τοῦ ἔτους, ἦτοι κατὰ πᾶσαν τεσσαρακοστήν, εἰς τὰς ἀντικρὺ ἐκτεινομένας ἀκτάς, ὅπως ἐξομολογήσῃ καὶ καταρτίσῃ πνευματικῶς τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους δουλοπαροίκους, τοὺς «κουκκουβίνους ἢ κουκκοσκιάχτες», ὅπως τοὺς ὠνόμαζον, σπεύδων, κατὰ τὴν Μ. Τεσσαρακοστήν, νὰ ἐπιστρέψῃ ἐγκαίρως εἰς τὴν μονὴν του ὅπως ἐορτάσῃ τὸ Πάσχα·.....»

Εξοχικὴ Λαμπρὴ (1890)- Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Συνδεθεῖτε γιὰ τὴν συνέχεια!!!

<https://www.ebooks4greeks.gr/pasxalina-dihghmata-papadiamanth>

Συνεχίζω με ἠθὴ καὶ ἔθιμα....